

Uchwała nr 9
Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem
z dnia 19 grudnia 2025 r.

w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym

Na podstawie art. 41¹ ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338) oraz § 13 ust. 5 i 6 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 10 września 2019 r. w sprawie Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem (Dz. U. z 2019 r. poz. 1743, z 2021 r. poz. 1247) Rada uchwala, co następuje:

§ 1.

Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem wyraża pozytywną opinię w przedmiocie projektu rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, przedstawionego Radzie przez Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Katarzynę Lubnauer w dniu 18 listopada 2025 r.

Rozwiązania zawarte w opiniowanym projekcie rozporządzenia należy ocenić co do zasady pozytywnie z perspektywy nadrzędnego dobra dziecka. Zaproponowany kierunek zmian zmierza do odejścia od nadmiernie sformalizowanego modelu kształcenia na rzecz podejścia uwzględniającego indywidualne potrzeby rozwojowe dzieci, ich możliwości oraz tempo uczenia się. Akcentowanie roli kompetencji, sprawczości ucznia i znaczenia doświadczeń edukacyjnych pozostaje w zgodzie z obowiązkiem państwa w zakresie zapewnienia dziecku edukacji służącej jego wszechstronnemu rozwojowi.

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji – poprzez wzmocnienie aktywnej roli ucznia w procesie edukacyjnym oraz możliwość uwzględnienia zainteresowań w toku realizacji programowej – wpisuje się w standard wynikający z art. 12 Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526). Należy jednocześnie podkreślić, że pełna realizacja tego prawa wymaga praktycznego zapewnienia przez rzeczywistych mechanizmów umożliwiających dzieciom wyrażanie własnych poglądów i uwzględnianie ich stanowiska w sprawach dotyczących kształcenia. Prawo do bycia wysłuchanym powinno być urzeczywistniane w codziennym funkcjonowaniu placówek oświatowych w szczególności poprzez uwzględnienie głosu dziecka w sprawach dotyczących organizacji i doboru metod dydaktycznych.

Zaproponowany model podstawy programowej pozostaje w zgodzie z celami edukacji określonymi w art. 29 Konwencji o prawach dziecka, w szczególności w zakresie rozwijania osobowości, talentów i zdolności dziecka oraz przygotowania dziecka do odpowiedzialnego życia w społeczeństwie. Na pozytywną ocenę zasługuje zwłaszcza przyjęcie w projekcie funkcjonalnego podejścia do edukacji uczniów z niepełnosprawnością intelektualną, która jest zgodna z art. 23 wspomnianej Konwencji. Projekt rozporządzenia sprzyja realizacji zasady niedyskryminacji poprzez zwiększenie elastyczności edukacji i lepsze dostosowanie procesu do zróżnicowanych potrzeb dzieci.

Z perspektywy Konwencji o prawach dziecka kierunek zmian należy ocenić pozytywnie jako zgodny z podstawowymi zasadami i celami tej Konwencji. Projekt wzmocnia podmiotowość dziecka, sprzyja realizacji prawa do edukacji ukierunkowanej na pełny rozwój oraz uwzględnia szczególne potrzeby dzieci z niepełnosprawnościami. Jednocześnie podkreślenia wymaga fakt, że pełna realizacja standardów Konwencji będzie możliwa wyłącznie przy zapewnieniu placówkom oświatowym realnego wsparcia systemowego obejmującego przygotowanie kadry pedagogicznej, dostęp do odpowiednich materiałów dydaktycznych i monitorowanie reformy z perspektywy praw dziecka.

§ 2.

Uchwałę przekazuje się Ministrowi Edukacji.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Współprzewodniczący

Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem

Piotr Stec

Hubert Jerzy Taładaj